

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Monialaisen arvioinnin ja avun varmistamisen prosessi Lape-ohjelman osana

Leena Normia-Ahlsten

Työryhmä Jukka Mäkelä, Marke Hietanen-Peltola, Päivi
Petrelius, Marjatta Kekkonen

Taustaryhmä: THL - STM - OPH – OKM -aivoriihi

Kansainvälinen vertailututkimus taustalla

- VN TEAS rahoituksella toteutettu julkaisu [Lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia, kasvua ja oppimista edistävien palvelujen integraatiota tukevat toimet eri maissa -tutkimus](#) on nyt valmistunut
- Mukana 11 maata
- Raportin suositukset:
 - Lapsistrategian luominen
 - Kustannusten seuraaminen
 - Maakunnan ja kuntien yhteisen lasten ja nuorten asioita käsittelevän yhteistyöelimen perustaminen

Australian Common Approach-mallin taustalla

- Australiassa on parhaillaan käynnissä hallituksen laaja kansallinen lasten hyvinvointiohjelma 2009-2020, jota koordinoi sosiaalipalvelujen ministeriö

- Ohjelman tulostavoitteet ovat:

lapset elävät turvallisissa ja tukea-antavissa perheissä ja yhteisöissä

lapsilla ja perheillä on pääsy asianmukaisiin tukipalveluihin turvallisuuden edistämiseksi ja varhaiseksi puuttumiseksi

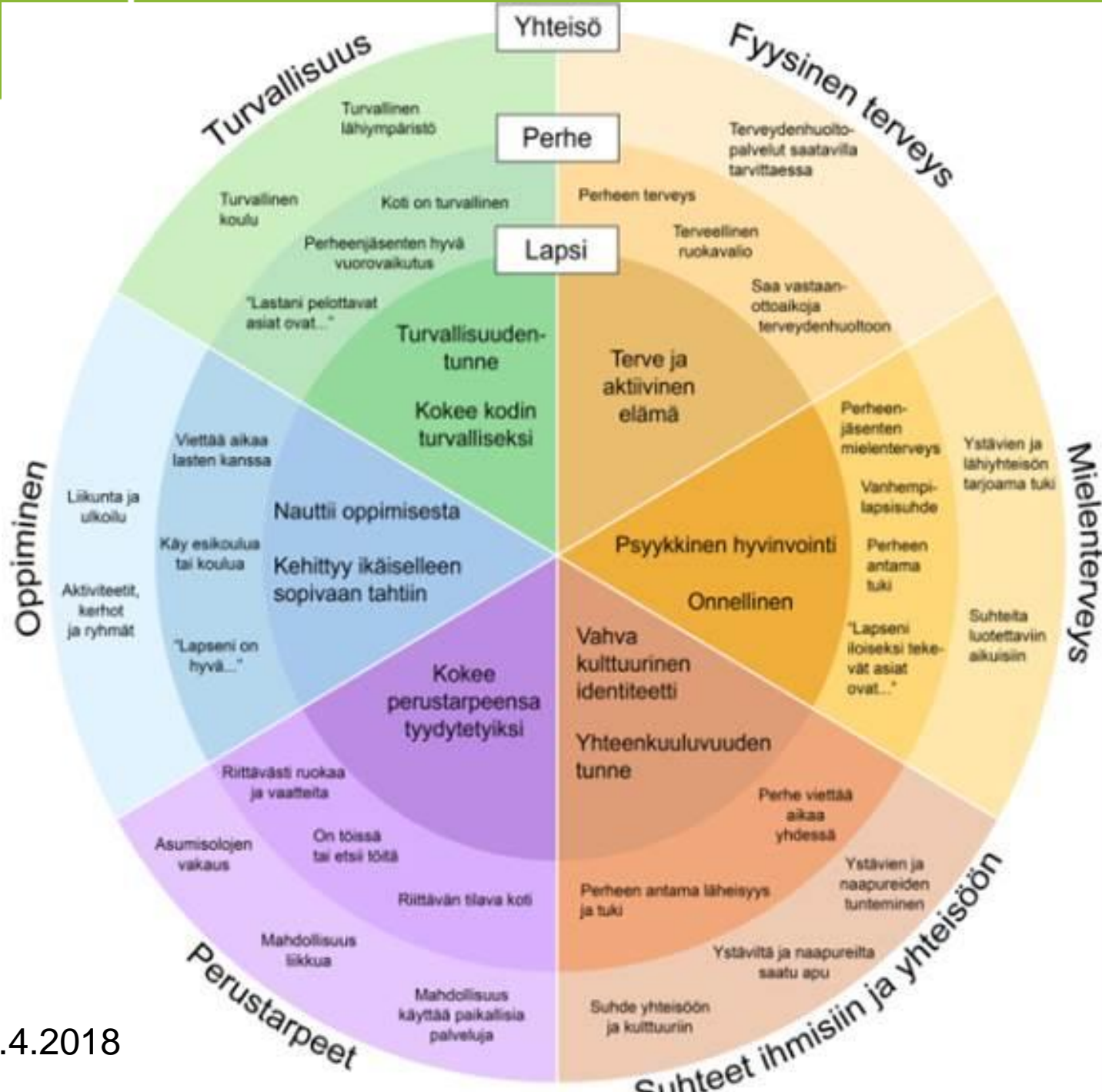
lasten kaltoinkohtelun riskitekijät tunnistetaan ja kaltoinkohdellut lapset saavat tarvitsemaansa tukea ja hoitoa

alkuperäisväestöön kuuluvia lapsia tuetaan ja he voivat asua turvassa perheissään ja yhteisöissään

lasten seksuaalista kaltoinkohtelua ehkäistään ja uhrin saavat asianmukaista tukea

Common Approach –yhteinen viitekehys

- *Common Approach to Assessment, Referral and Support (CAARS)* lasten ja perheiden tarpeiden arviointiin, ohjaukseen/lähetekäytäntöihin ja tukemiseen
- Voimavaraperustainen viitekehys, joka on enemmän keskustelun tuki kuin seulontamenetelmä.
- Viitekehyyksen käyttöönoton tueksi on kehitetty mm. pyöräkuvio (*wheel pad*)

30.4.2018

CA 2.0:

- Osallistuminen

Kokee itsensä kuulluksi, mahdollisuus ilmaista mielipiteensä
perheessä aktiivisuutta, internet ja sosiaalinen media kotona –
perheessä päätöksenteon tavat
yhteisöllisiä osallisuuden mahdollisuuksia, ystäviä

- Oppiminen

käy koulua ja nauttii oppimisesta
perhe tukee oppimista, perheellä keskinäistä laatu-aikaa
koulu tukee yksilöllistä oppimista ja oppimisen mahdollisuuksia

- Rakastettu ja turvassa

turvallisuuden ja rakastettuna olemisen kokemus
koti turvallinen
koulussa turvassa ja tuettuna

CA-malli:

- Avainelementit yhteistyömalliin:

Koordinaatio ja yhteistyö läpi koko palvelujärjestelmän

Ennaltaehkäisevä strategia pitää olla sama ja se tulee ulottaa kaikkialle organisaatioihin, järjestöihin ja lakiin

Yhteisen vision sanoittaminen > roolien selkeytys ja vastuunjako

Rakenteet ja prosessit jotka tukevat yhteistyön tekemistä

Lainsäädännöllinen tuki

Välittämisen kulttuuri

Monialainen arviointi osana LAPE-muutosohjelmaa

- Työ alkanut ministeriöiden, OPH:n ja THL:n yhteistyönä lokakuussa 2017
- Valtakunnalliset LAPE –päivät 5.-6.2.2018
- Työrukkanen
- Maakuntien kehittämistyö

yhteinen seminaari 8.6.2018 Tapahtumatalo
Bankissa

Monialainen/monitoimijainen arviointi -työrukkanen

Monialaisen/monitoimijaisen työn tavoitteena on

- etsiä ratkaisuja ja nostaa esiin kohtia, jotka tarvitsee ratkaista
- löytää yhteinen ymmärrys siitä, mitä monialainen arviointi on
- muodostaa lapsen arjesta ja hyvinvoinnista lähtevä yhteinen viitekehys, josta syntyy työkalu
- monitoimijainen/monialaisen arvioinnin mallin hahmottelu

Monialainen/ monitoimijainen arviointi -työrukkanen

1. Asiakkaan näkökulma hyvästä palvelusta
2. Miten varmistetaan hyvä palvelu asiakkaalle työntekijätasolla
3. Miten johtaa, että hyvin toimiva asiakastyö toteutuu

Työ jatkuu...

Haasteita

- Malli edellyttää vahvaa johdon sitoutumista ja tukea
- Monet työntekijät haluttomia laajentamaan rooliaan työssään
- Koulutusta tarvitaan, ei vain mallin käyttöön, vaan työntekijöiden rohkaisuun, jotta he voisivat sitoutua työhönsä, kohdata aidosti ja ottaa puheeksi
- Lyhyen aikavälin tulokset yleisesti positiivisia, mutta todelliseen toimintakulttuurin muutokseen niin organisaatioiden tasolla, ammattien tasolla ja työntekijöiden tasolla ei olla päästy.

CA-mallin hyödyt Australiassa

- Työntekijöiden suhde asiakkaisiin on parantunut
- Useissa tapauksissa tavoitteet oli saavutettu
- Työntekijöiden roolit selkiytyivät
- Tietoisuus varhaisesta tuen merkityksestä kasvoi
- Lapsi aidosti keskiössä
- Yhteistyö työntekijöiden välillä kasvoi

Yhteinen lähestymistapa Suomessa?

1. CA-malli voisi tarjota työkalun perheiden kanssa keskustelemiseen
 2. Työntekijöiden välillä väline yhteisen tiedon tuottamiseen sekä jaettavissa olevan tiedonsiirtoon
- Yhteinen tahtotila täytyy varmistaa
 - Uusia työtapoja tarvitaan: digitaalinen, pelillinen?
 - Yhteinen tietokanta?

Yhteinen lähestymistapa Suomessa?

- Monitoimijaista ja monialaista arviointia tehdään eri vastuualueilla, eri lakeihin perustuen
- Lape-prosesseissa etsitään yhteistä kieltä, jolla tieto olisi lapselle ja perheelle merkityksellistä ja jaettavissa
- Yksi vaihtoehto on hakea Australiasta oikeudet ja koulutus
- Toinen vaihtoehto on tehdä ”suomalainen pyörä”

Lähteet:

- Joronen, Katja; Kanste, Outi; Halme, Nina; Perälä, Marja-Leena & Pelkonen, Marjaana: Lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia, kasvua ja oppimista edistävien palvelujen integraatiota tukevat toimet eri maissa. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 35/2018.
- Australian Research Alliance for Children & Youth: Inverting the pyramid. Enhancing systems for protecting children 2008.
- Australian Research Alliance for Children & Youth: The Common Approach to Assessment, Referral and Support (CAARS). Working together to prevent child abuse and neglect. Final report. 2013.
- Australian Research Alliance for Children & Youth: Evidence for The Common Approach. 2017.

